

Швейцарсько-український проект •
Підтримка децентралізації в Україні

DESPRO

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

skat Swiss Resource Centre and
Consultancies for Development

УСЕ ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД:

Найбільш часто вживані запитання і відповіді
Підтримка децентралізації в Україні

DESPRO

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА
ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

КИЇВ – 2016

ЗМІСТ

Розділ 1. Юридичні питання, пов'язані з процедурою реорганізації органів місцевого самоврядування після добровільного об'єднання територіальних громад.

Розділ 2. Запитання трудового законодавства, кадрової роботи та проходження служби в ОМС.

Розділ 3. Запитання у сфері бюджетного процесу та бухгалтерського обліку, які постають перед ОМС ОТГ.

Розділ 4. Запитання щодо інвентаризації майна органів місцевого самоврядування, що об'єднуються.

Розділ 5. Запитання, пов'язані із здійсненням процедур державних закупівель у ОМС ОТГ та підпорядкованих їм підприємствах, установах, організаціях.

**Розділ 1. Юридичні питання,
пов'язані з процедурою реорганізації органів місцевого
самоврядування
після добровільного об'єднання територіальних громад**

Запитання 1: Чи реорганізується сільська рада (розміщена в адміністративному центрі), до якої приєднуються інші ради (розміщені поза адміністративним центром)?

Відповідь: Реорганізація сільської ради (розміщеної в адміністративному центрі), до якої приєдналися по факту інші сільські ради не відбувається. Змінюються лише відомості про неї, які містяться в Єдиному державному реєстрі.

Так, ч. 4 ст. 8 Закону України від 05.02.2015 р. № 157-VIII "Про добровільне об'єднання територіальних громад" (з врахуванням змін, внесених Законом України від 25.12.2015 р. № 925-VIII "Про внесення змін до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб") передбачено здійснення реорганізації відповідних юридичних осіб - **сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, та розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади**, шляхом їх приєднання до юридичної особи - сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади.

З цієї норми прямо випливає, що реорганізація відбувається саме тих рад, які приєдналися до головної садиби (тієї ради, яка розташована в адміністративному центрі).

Що ж до сільської ради головної садиби, то відносно неї здійснюється лише державна реєстрація змін до відомостей про неї, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Такі зміни вносяться державним реєстратором на підставі заяви, поданої сільським головою, обраним об'єднаною територіальною громадою, або уповноваженою ним особою.

Форма такої заяви затверджена наказом Міністерства юстиції України від 06.06.2016 р. № 15/5 "Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Запитання 2: Чи необхідне прийняття рішення про припинення сільських та селищних рад, які приєдналися до ради головної садиби? Якщо так, то ким (яким органом) приймається таке рішення?

Відповідь: Згідно з ч. 2 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Частиною 4 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» визначено, що з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, здійснюється реорганізація відповідних сільських, селищних, міських рад, розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади. Реорганізація здійснюється шляхом приєднання цих рад до ради-головної садиби.

Після завершення реорганізації ради, що приєднуються, припиняються.

Таким чином, Вам не треба приймати рішення про припинення – «малі» ради, як юридичні особи припиняються у силу закону. Але вам необхідно на першому ж пленарному засіданні новобраної ради ОТГ прийняти рішення про реорганізацію цих юридичних осіб.

Запитання 3: Чи потрібно раді ОТГ вносити якусь інформацію про початок процедури реорганізації місцевих рад у зв'язку з об'єднанням громад?

Відповідь: Ні, у цьому випадку не потрібно.

За загальним правилом, встановленим ст. 106 Цивільного кодексу України, що особа (орган), що прийняв рішення про припинення юридичної особи, зобов'язані протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення письмово повідомити орган, що здійснює державну реєстрацію. Також, згідно з ЦК України за загальним правилом треба встановлювати порядок і строк заявлення кредитором своїх вимог до юридичної особи, що припиняється.

Однак, у нашому випадку реорганізація відбувається за спеціальними правилами, визначеними Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Так, ч. 6 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» встановлено, що реорганізація юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад та їхніх виконавчих комітетів у випадках, передбачених цим Законом, здійснюється без повідомлення про неї органу, що здійснює державну реєстрацію, а також без збирання вимог кредиторів, отримання їхньої згоди.

Запитання 4: Іноді правила та процедури, встановлені радами, що припинилися у зв'язку з об'єднанням, необхідно змінити. Чи можна це робити? Якщо так – то хто може приймати такі рішення та у якому порядку?

Відповідь: Так, це у більшості випадків можливо.

Зокрема, абз. 1 ч. 8 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено, що після припинення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхніх виконавчих комітетів, сільського голови, який одноособово виконував функції виконавчого органу сільської ради територіальної громади, що увійшла до ОТГ, видані ними **нормативно-правові акти, невиконані акти індивідуальної дії** зберігають чинність на відповідних територіях та для відповідних осіб.

А абзацом 2 цієї норми права передбачено, що сільська, селищна, міська рада, обрана ОТГ, її виконавчий комітет можуть вносити зміни, визнавати такими, що втратили чинність, або скасовувати акти відповідних органів місцевого самоврядування та посадових осіб.

Нагадаємо лише кілька правил.

Правило 1. Рішення місцевих рад, що припинилися, може скасувати, змінити чи зупинити тільки рада ОТГ – інший орган місцевого самоврядування чи відповідний голова таких повноважень не мають.

Рішення виконавчих комітетів рад, що припинилися, з питань, які належать до компетенції виконавчих органів ради, можуть бути скасовані, змінені чи зупинені виконавчим комітетом ради ОТГ або самою радою ОТГ.

Розпорядження сільських, селищних, міських голів рад, що припинилися, може змінити, скасувати відповідний голова ОТГ, особа, яка тимчасово виконує його обов'язки, або (у деяких випадках) сама Рада.

Також усі ці типи актів можуть бути скасовані у судовому порядку.

Правило 2. Так вільно можна поводитись лише з нормативно-правовими актами ОМС та їх посадових осіб. Акти ж ненормативного характеру (або, як їх ще називають, акти індивідуальної дії), можна скасовувати чи змінювати лише за умови, що особа, якої вони стосувалися, ще не приступила до їх виконання.

Також зверніть увагу на ч. 9 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», абзацом 2 якої передбачено, що сільська, селищна, міська рада, обрана об'єднаною територіальною громадою, може вносити зміни до рішень про місцеві бюджети, прийняті сільськими, селищними, міськими радами, обраними територіальними громадами, що об'єдналися.

Запитання 5: Чи має в назві ради об'єднаної територіальної громади застосовуватися словосполучення «об'єднаної територіальної громади»?

Відповідь: Вимоги щодо найменування ради визначені в абз. 3 ч. 4 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (з врахуванням змін, внесених Законом України від 25.12.2015 р. № 925-VIII «Про внесення змін до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб»).

Відповідно до цієї норми найменування представницького органу місцевого самоврядування ОТГ як юридичної особи складається з частини, яка є похідною від власного найменування населеного пункту, визначеного її адміністративним центром, у формі прикметника та відповідного загального найменування представницького органу місцевого самоврядування (сільська, селищна, міська рада).

Тобто в назві ради не зазначається словосполучення «об'єднаної територіальної громади».

Запитання 6: Чи потрібно робити інвентаризацію землі в об'єднаній громаді? Як це оформляється?

Відповідь: Законодавством не передбачений обов'язок проведення інвентаризації землі за результатами об'єднання територіальних громад. Однак, провести це в інтересах самої ОТГ. Наявність повної інформації про всі земельні ділянки - це не останній крок на шляху до наповнення місцевого бюджету.

Порядок проведення інвентаризації земельних ділянок визначений у Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженому постановою КМУ від 23.05.12 р. № 513.

Швейцарсько-український проект •
Підтримка децентралізації в Україні

DE SPRO

Розділ 2. Запитання трудового законодавства, кадрової роботи та проходження служби в ОМС

Запитання 1: Як попередити про наступне вивільнення працівників сільської ради, яка увійшла до складу ОТГ?

Відповідь: Працівники сільської ради, її виконкому, які займають невиборні посади, працюють до закінчення процедури реорганізації. Попередження про наступне вивільнення зовсім не означає, що всі попереджені працівники будуть обов'язково звільнені з роботи за п. 1 ст. 40 Кодексу законів про працю України (у зв'язку з реорганізацією), частина з них можливо:

- буде переведена на посади в ОТГ;
- набуде права на пенсію і звільниться у зв'язку із виходом на пенсію;
- працевлаштується самостійно на інших установах чи на підприємствах.

За п. 1 ст. 40 КЗпП розриваються трудові договори, укладені на невизначений строк, а також строкові трудові договори до закінчення строку їх чинності власником або уповноваженим ним у випадку змін в організації виробництва і праці, **в тому числі** ліквідації, **реорганізації**, банкрутства або репрофілювання підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників.

Звільнення з цих підстав називають вивільненням. Відповідно до ст. 49² КЗпП про наступне вивільнення працівників персонально попереджають **не пізніше ніж за 2 місяці**.

Важливим є те, що видати розпорядження про попередження необхідно у строк не пізніше ніж за 2 місяці до передбачуваного вивільнення (тобто, закон дозволяє попереджати раніше, і категорично забороняє роботодавцю скорочувати цей строк). У разі, якщо точна дата **фактичного** вивільнення працівників невідома – жодного порушення у завчасному попередженні не буде.

Розпорядження має містити посилання на ч. 4 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», згідно з якою з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною ОТГ, у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, та розміщених поза адміністративним центром ОТГ, шляхом їх приєднання до юридичної особи - сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі ОТГ. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи - сільські, селищні, міські ради припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

Розпорядження видається сільським, селищним, міським головою ОТГ.

Зразок розпорядження та листа ознайомлення можна знайти на порталі: <http://decentralization.gov.ua/legalhelp> у темі «Інформація. Правова допомога» (справа зверху у панелі закладок), «Частина 1» зразків документів.

Запитання 2: Попереджувати про вивільнення у зв'язку з реорганізацією шляхом приєднання необхідно працівників лише ради, що припиняється чи і працівників ради ОТГ?

Відповідь: Працівників ради-головної садиби не потрібно попереджувати тільки у разі, якщо у них не відбувається жодних змін істотних умов праці.

Відповідно до ст. 32 Кодексу законів про працю України істотними умовами праці є зміна систем та розмірів оплати праці, пільг, режиму роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміна розрядів і найменування посад та інші. Як бачите, перелік не є вичерпним, істотними можуть бути й інші умови праці, не вказані у ньому.

Запитання 3: Чи можливо працівника, попередженого розпорядженням сільського голови ОТГ за 2 місяці про наступне звільнення, звільнити з роботи до закінчення цього строку? Якщо так, то яким чином це правильно оформити?

Відповідь: Так, можливо, але виключно з ініціативи працівника.

У разі, коли працівник ОМС, що увійшов до складу ОТГ і перебуває у процесі реорганізації, бажає звільнитися до закінчення 2-місячного терміну попередження, він має на це повне право.

Зверніть увагу, що на відміну від працівника, роботодавець, тобто - рада, не має права з власної ініціативи звільнити працівника раніше 2-місячного терміну попередження - це заборонено чинним Кодексом законів про працю України.

Наприклад, працівник прийняв для себе рішення звільнитися з роботи раніше 2-місячного терміну попередження – знайшов собі іншу роботу, і чекати закінчення цього терміну він не бажає. У такому випадку він має подати роботодавцю відповідну заяву. Ця заява буде підтверджувати що саме працівник виявив бажання звільнитися раніше, бо, як пам'ятаєте, роботодавцю подібні кроки не дозволено робити.

Одразу зауважимо: працівник може звільнитися до закінчення 2-місячного терміну попередження не лише у зв'язку реорганізацією (п. 1 ст. 40 КЗпП), а й за власним бажанням (ст. 38 КЗпП) чи угодою сторін (п. 1 ст. 36 КЗпП – можливо, але застосовується здебільшого до строкових трудових договорів).

Заява подається на ім'я відповідного голови ОТГ.

Зразок заяви працівника

_____ сільському голові (займана посада працівника) _____ (П.І.Б.)		
Швейцарсько-український проект Підтримка децентралізації в Україні Заява		
Прошу звільнити мене з роботи (вказується дата, коли працівник бажає звільнитися) до закінчення 2-місячного терміну попередження на підставі (вказується відповідна норма КЗпП - п. 1 ст. 40 КЗпП, ст. 38 КЗпП, п. 1 ст. 36 КЗпП.		
_____(дата)	_____(підпис)	_____(П.І.Б.)

Звертаю Вашу увагу, що у разі звільнення працівника на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП йому належить виплатити вихідну допомогу (ст. 44 КЗпП) так само, як і працівникам, які звільняться за п. 1 ст. 40 КЗпП по закінченню 2-місячного терміну попередження.

У трудову книжку працівника вноситься запис: "Звільнений з роботи у зв'язку із реорганізацією, п. 1 ст. 40 КЗпП України."

А от у разі звільнення працівника з інших підстав - власне бажання (ст. 38 КЗпП), угода сторін (п. 1 ст. 36 КЗпП) - вихідна допомога не виплачується.

У трудову книжку працівника вноситься запис: "Звільнений з роботи за власним бажанням, ст. 38 КЗпП України."

У графі 4 трудової книжки зазначаємо дату на номер розпорядження про звільнення.

Запис засвідчується підписом особи, відповідальної за кадрову роботу в раді ОТГ (зазначається її посада, прізвище та ініціали) і печаткою ради ОТГ.

Запитання 4: Чи потрібно письмово повідомляти службу зайнятості про вивільнення працівників сільської ради, що увійшла до складу ОТГ у зв'язку із об'єднанням?

Відповідь: Відповідно до п. 4 ч. 3 ст. 50 Закону України «Про зайнятість населення» ви зобов'язані надати відповідну письмову інформацію до служби зайнятості (ваш районний чи міськрайонний центр зайнятості) про **масове** вивільнення працівників. Масовим вважається згідно з ч. 1 ст. 48 цього Закону одноразове протягом:

1) одного місяця: вивільнення 10 і більше працівників на підприємстві, в установі та організації з чисельністю від 20 до 100 працівників;
вивільнення 10 і більше відсотків працівників на підприємстві, в установі та організації з чисельністю від 101 до 300 працівників;

2) трьох місяців - вивільнення 20 і більше відсотків працівників на підприємстві, в установі та організації незалежно від чисельності працівників.

Тож, подавати таку інформацію зобов'язані лише ради ОТГ, які підпадають під зазначені норми Закону.

Так як розпорядження про наступне вивільнення приймається вже у раді ОТГ її головою, кількість вивільнюваних працівників визначається в цілому по ОТГ, а не по кожній сільській, селищній раді окремо.

Запитання 5: Які записи необхідно внести до трудової книжки сільського, селищного голови, повноваження якого закінчилися та на якого покладено виконання обов'язків старости до проведення перших виборів старост?

Відповідь: На зразку представлено записи у трудовій книжці на прикладі вигаданих персонажей: Гайдамацького сільського голови, очолювана яким Гайдамацька сільська рада увійшла до складу Козацької селищної ради внаслідок добровільного об'єднання територіальних громад.

ВІДОМОСТІ ПРО РОБОТУ					
№ запису	Дата			Відомості про прийом на роботу, переведення на іншу роботу і звільнення (із зазначенням причин і посиланням на статтю, пункт закону)	На підставі чого внесено запис (документ, його дата і номер)
	число	місяць	рік		
1	2			3	4
7	18	11	2015	Повноваження Гайдамацького сільського голови закінчилися на підставі ч. 1 ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ч. 2 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».	Рішення Козацької селищної ради
				Козацький селищний голова (підпис) (Прізвище, ініціали)	скликання від 18.11.2015 р.
				(печатка)	№ 1.
				Козацька селищна рада №-ського району №-ської області	
8	19	11	2015	Покладено виконання обов'язків старости на території сіл Байрачне, Волока, Гайдамаки до проведення перших виборів старост на території Козацької селищної об'єднаної територіальної громади.	Рішення Козацької селищної ради
					скликання від 18.11.2015 р.
					№ 11.

Відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження сільського, селищного, міського голови **закінчуються в день відкриття першої сесії відповідної сільської, селищної, міської ради, обраної на наступних чергових місцевих виборах**, або, якщо рада не обрана, з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних місцевих виборах, крім випадків дострокового припинення його повноважень відповідно до ч. 1 та 2 ст. 79 цього Закону.

Пряма норма міститься у ч. 2 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», згідно з якою повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських

голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Запис про закінчення повноважень сільського голови вноситься у раді ОТГ, завіряється відповідальною за кадрову роботу в раді ОТГ особою та завіряється печаткою ради ОТГ.

Запитання 6: Чи можливо покласти виконання обов'язків старости до проведення перших виборів старости на секретаря сільської ради?

Відповідь: Так, можливо лише у разі, якщо секретар сільської ради здійснював повноваження сільського голови відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» до об'єднання територіальних громад.

Відповідно до п. 3 Прикінцевих положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у селах, селищах, в яких знаходилися органи місцевого самоврядування територіальних громад, що об'єдналися, обов'язки старости до обрання на перших виборах старости виконує особа, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання.

Отже, рада ОТГ має прийняти рішення, яким покласти виконання обов'язків старости до обрання на перших виборах старости на особу, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання.

У разі, якщо повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання здійснював за Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» секретар відповідної ради – виконання обов'язків старости до обрання на перших виборах старости покладаються на секретаря відповідної ради.

У трудову книжку секретаря ради у такому разі вносяться такі записи:

ВІДОМОСТІ ПРО РОБОТУ					
№ запису	Дата			Відомості про прийом на роботу, переведення на іншу роботу і звільнення (із зазначенням причин і посиланням на статтю, пункт закону)	На підставі чого внесено запис (документ, його дата і номер)
	число	місяць	рік		
1	2			3	4
7	18	11	2015	Повноваження секретаря Гайдамацької сільської ради закінчилися на підставі ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ч. 2 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».	Рішення Козацької селищної ради _____ скликання від 18.11.2015 р. (печатка) № 1.
8	19	11	2015	Покладено виконання обов'язків старости на території сіл Байрачне, Волока, Гайдамаки до проведення перших виборів старост на території Козацької селищної об'єднаної територіальної громади.	Рішення Козацької селищної ради _____ скликання від 18.11.2015 р. № 11.

Запитання 7: Чи може бути староста депутатом міської об'єднаної громади?

Відповідь: Відповідно до ч. 1 ст. 7 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" депутат місцевої ради, який перебуває на посаді керівника місцевого органу виконавчої влади чи на іншій посаді, на яку поширюються вимоги Конституції та законів України щодо обмеження сумісництва, **не може** поєднувати свою службову діяльність на цій посаді: 1) з посадою сільського, селищного, міського голови; 2) секретаря сільської, селищної, міської ради; 3) голови та заступника голови районної у місті, районної, обласної ради; 4) а також з іншою роботою на постійній основі в рада, їх виконавчих органах та апараті.

Оскільки відповідно до ч. 6 ст. 14-1 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" староста є членом виконавчого комітету ради об'єднаної територіальної громади за посадою, і згідно

до ст. 51 цього Закону на нього поширюються як на члена виконкому усі обмеження щодо суміщення і сумісництва, як на голову сільської, селищної та міської ради.

Отже, якщо особа, на яку покладено обов'язки старости, була обрана депутатом ради ОТГ, вона має скласти повноваження депутата.

Запитання 8: Чи має бути звільнено секретаря сільської ради, що об'єдналась, на підставі ст. 50 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", якщо він є одночасно секретарем виконавчого комітету?

Відповідь: Так, повноваження секретаря має бути припинено.

До того ж, не у всіх сільських радах секретар ради є одночасно секретарем її виконавчого комітету, хоча ч. 4 ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» надає можливість такого поєднання, зазначаючи, що секретар сільської ради може за рішенням ради одночасно здійснювати повноваження секретаря виконавчого комітету відповідної ради.

Повноваження секретаря сільської ради припиняються на підставі ст. 50 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", так як виборна посада секретаря ради - її основна робота (посада). Підставою цьому є ч. 2 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», відповідно до якої повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною ОТГ. Після завершення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхні виконавчі комітети продовжують здійснювати свої повноваження до затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною ОТГ, персонального складу її виконавчого комітету. Протягом зазначеного строку сільський, селищний, міський голова, обраний ОТГ, очолює такі виконавчі комітети та входить до їх персонального складу.

Запитання 9: Чи можна секретаря сільської ради перевести на посаду начальника відділу в раді ОТГ?

Відповідь: Саме «перевести» - не можна.

Адже ст. 3 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" визначає 3 види посад в ОМС:

- 1) виборні, на які особи обираються громадою;
- 2) виборні, на які особи обираються чи затверджуються радою;
- 3) посади, на які особи призначаються відповідним головою за визначеною процедурою (конкурсом).

Відповідно до ст. 10 цього ж Закону прийняття на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється на посаду секретаря ради шляхом обрання радою. На посади керівників відділів, управлінь та інших працівників органів місцевого самоврядування - шляхом призначення відповідним головою на конкурсній основі.

Отже, посада секретаря ради є виборною, на яку особа обирається радою із числа її депутатів, а посада керівника відділу є невиборною посадою, на яку особи призначаються відповідним головою на конкурсній основі.

Тож, спочатку мають бути припинені повноваження цієї особи як секретаря ради на підставі ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а потім можливе її прийняття на будь-яку посаду в ОТГ, у тому числі керівника відділу.

Запитання 10: Особа працювала сільським головою у сільській раді, яка увійшла до складу ОТГ з центром у іншому населеному пункті. На першій сесії новообраної ради ОТГ повноваження даної особи як сільського голови закінчуються. На цій же сесії ця особа затверджується заступником сільського голови ОТГ і відмовляється від виконання обов'язків старости. У такому разі записи в трудовій книжці цієї особи про припинення повноважень сільського голови та затвердження заступником сільського голови ОТГ вносяться одним днем? Якщо в один день, то як йому цей день оплачувати - як сільському голові чи як заступнику сільського голови ОТГ?

Відповідь: Ні, однозначно не одним днем, так як за загальним правилом трудового законодавства день звільнення працівника є останнім днем його роботи.

Спочатку вноситься запис про припинення повноважень сільського голови, підставою для цього буде рішення сесії ОТГ про результати виборів і визнання повноважень новообраної ради ОТГ. Засвідчується цей запис печаткою ради, де він був головою, та підписом особи, відповідальної за кадрову роботу у цій сільській раді.

Наступний запис розпочинаємо із зазначення повної назви сільської ради ОТГ (особа вже буде працювати в іншій юридичній особі). Після цього, наступним робочим днем, вносимо запис про затвердження цієї особи на посаду заступника сільського голови ОТГ, підставою буде рішення ради ОТГ про його затвердження на посаду. Засвідчувати цей запис печаткою ОТГ та підписом посадової особи не треба, бо це робиться виключно у разі звільнення з роботи.

Отже, останній день роботи на посаді сільського голови буде оплачуватися сільською радою, де особа працювала головою, а перший день роботи на посаді заступника сільського голови ОТГ – радою ОТГ з наступного робочого дня після припинення ним повноважень сільського голови ради, що об'єдналася.

Запитання 11: Як оформити трудову книжку сільського голови ради, що увійшла до ОТГ, у разі його обрання сільським головою ОТГ?

Відповідь: У такому випадку маємо внести до його трудової книжки 2 записи:

1) про **завершення** ним повноважень сільського голови ради, що увійшла до ОТГ:

- відповідно до ч. 2 ст. 8 Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, **завершуються** в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною ОТГ;

- підставою для цього буде рішення ради ОТГ про результати виборів ради ОТГ та визнання її повноважень, прийняте на першій сесії ОТГ.

2) про обрання його на посаду сільського голови ОТГ:

- відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" повноваження сільського, селищного, міського голови починаються з моменту оголошення відповідною сільською, селищною, міською виборчою комісією на пленарному засіданні ради рішення про його обрання;

- підставою для цього буде рішення ради ОТГ про результати виборів сільського голови ОТГ та визнання його повноважень, прийняте на першій сесії ОТГ.

Таким чином, у трудовій книжці зазначаємо таке:

1) під наступним за порядком номером:

- у графі "Дата внесення запису" зазначаємо дату проведення першої сесії ОТГ;

- у графі "Відомості про роботу..." зазначаємо "Повноваження _____ сільського голови завершено, ч. 2 ст. 8 Закону України"Про добровільне об'єднання територіальних громад.";

- у графі "Підстава.." зазначаємо дату та номер рішення ради ОТГ про оголошення результатів виборів ради ОТГ та визнання повноважень депутатів ради ОТГ;

- засвідчуємо цей запис підписом особи, відповідальної за кадрову роботу сільській раді, яка увійшла до ОТГ, і її печаткою.

Під наступним за порядком номером зазначаємо:

" _____ рада (зазначаємо повну назву ради ОТГ - це обов'язково, адже відтепер він буде працювати на іншу юридичну особу)

- у графі "Дата внесення запису" також зазначаємо дату проведення першої сесії ОТГ;
- у графі "Відомості про роботу..." зазначаємо "Обраний на посаду _____ сільського голови (повна назва його посади у ОТГ);
- у графі "Підстава.." зазначаємо дату та номер рішення ради ОТГ про оголошення результатів виборів сільського голови ОТГ та визнання його повноважень;
- засвідчувати цей запис ні підписом посадової особи ради ОТГ, ні печаткою ради ОТГ, не потрібно (це робиться лише у разі звільнення з роботи).

Швейцарсько-український проект •
Підтримка децентралізації в Україні

DE S PRO

Запитання 12: На кого можна покласти виконання обов'язків старости, якщо той склав повноваження в зв'язку з переходом на іншу посаду (наприклад, заступника голови ОТГ)? Чи до проведення перших виборів старост населений пункт залишається без старости?

Відповідь: Із тексту п. 3 Прикінцевих положень Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" випливає, що ОТГ вправі покласти виконання обов'язків старости до проведення перших виборів старост на конкретно визначених осіб (далі - цитата) "..., обов'язки старости до обрання на перших виборах старости виконує особа, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання."

Як бачите, інших варіантів немає. Тому у разі, якщо особа, на яку ОТГ покладено виконання обов'язків старост до перших виборів, звільняється з посади з будь-яких підстав, населені пункти, на які поширювалася його компетенція, залишаться без виконуючого обов'язки старости до проведення перших виборів старост, якщо йдеться виключно про посаду "в.о. старости".

Запитання 13: Яке має бути розпорядження голови ОТГ про переведення працівників в зв'язку з реорганізацією та які записи в трудових книжках?

Відповідь: Щодо переведення працівників сільських, селищних рад, які увійшли до складу ОТГ, у штат ради ОТГ, варто звернути увагу на такі важливі моменти:

1) так як припинення сільських, селищних рад як юридичних осіб здійснюється шляхом реорганізації (приєднання), категорично заборонено звільняти з роботи працівників, які перебувають у відпустках для догляду за дитиною до 3-х чи 6-ти років (звільнення цих категорій працівників допускається виключно у разі повної ліквідації юридичної особи (тобто, коли не має правонаступника, а у нашому випадку правонаступником всіх рад-юросіб є рада ОТГ) - тому таких працівників обов'язково переводимо у ОТГ, а по закінченню їх відпустки маємо право їх звільнити чи запропонувати їм іншу роботу;

2) звісно, навряд чи рада ОТГ має реальні можливості працевлаштувати всіх без виключення працівників сільських, селищних рад, що увійшли до складу ОТГ, тому все ж таки, когось мусите звільнити з роботи. Проте, варто знати, що звільнення з роботи у зв'язку із реорганізацією можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників;

3) перш ніж починати процес переведення працівників, маємо розробити та затвердити структуру ради ОТГ.

Тепер перейдемо ближче до самого розпорядження про переведення працівників. У разі, якщо цим розпорядженням здійснюється не лише переведення працівників у раду ОТГ, а й, можливо, звільнення деяких працівників, рекомендуємо назвати розпорядження, наприклад, "Про кадрові питання", тощо.

_____ СІЛЬСЬКА РАДА
N-го РАЙОНУ N-ої ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

(дата)

№ _____

Про кадрові питання

На підставі структури _____ (назва ради ОТГ), затвердженої рішенням _____ (дата та № рішення ради ОТГ про затвердження структури):

1. Призначити на відповідні посади у _____ (назва ради ОТГ) по переведенню працівників-посадових осіб місцевого самоврядування:

1) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ; ранг та категорія посадової особи місцевого самоврядування) на посаду _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом _____ грн.;

2) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ; ранг та категорія посадової особи місцевого самоврядування) на посаду _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом _____ грн.;

3)

4)

2. Прийняти у _____ (назва ради ОТГ) по переведенню працівників-службовців:

1) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ) _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом _____ грн.;

2) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ) _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом _____ грн.;

3)

3. Прийняти у _____ (назва ради ОТГ) по переведенню працівників:

1) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ) _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом (або - заробітною платою) _____ грн.;

2) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ) _____ (повна назва посади у раді ОТГ відповідно до затвердженої структури) з посадовим окладом (або - заробітною платою) _____ грн.;

3)

4. Прийняти у _____ (назва ради ОТГ) по переведенню:

1) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ), яка перебуває у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного (6-річного) віку;

2) _____ (П.І.Б. працівника; повна назва посади у сільській, селищній раді, яка увійшла до складу ОТГ), яка перебуває у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного (6-річного) віку;

3)

5. _____ (повна назва відділу кадрового забезпечення ради ОТГ чи П.І.Б. відповідальної за ведення кадрової роботи особи) здійснити оформлення особових справ, трудових книжок та іншої кадрової документації щодо зазначених у цьому розпорядженні працівників.

6. _____ (повна назва відділу бухгалтерського обліку ради ОТГ чи П.І.Б. головного бухгалтера) здійснювати всі належні нарахування та виплати зазначеним у цьому розпорядженні працівникам відповідно до чинного законодавства.

7. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою (або - зазначаємо іншу відповідальну посадову особу за розподілом обов'язків).

_____ сільський (селищний, міський) голова _____ (П.І.Б.)

Щодо записів у трудових книжках працівників, переведених у раду ОТГ. Так як у радах, що увійшли до ОТГ проходить процес реорганізації шляхом приєднання, про це також має бути зазначено у трудових книжках працівників.

Записи, що вносяться до трудової книжки працівника, переведеного до ради-головної садиби ОТГ:

- про реорганізацію

у графі 3 "Відомості про прийом на роботу...": _____ (назва ради, яка увійшла до ради ОТГ) реорганізовано шляхом приєднання до _____ (назва ради ОТГ)

у графі 4 "Підстава..." зазначаємо дату та номер рішення ради ОТГ про реорганізацію, датою внесення запису є дата прийняття рішення про реорганізацію.

Засвідчувати цей запис підписом посадової особи ОТГ та печаткою ради ОТГ не потрібно.

- про переведення працівника у раду ОТГ

у графі 3 "Відомості про прийом на роботу...": Призначено на посаду _____ (назва посади у раді ОТГ) по переведенню із _____ (назва сільської, селищної ради, де особа працювала до реорганізації).

графі 4 "Підстава..." зазначаємо дату та номер розпорядження голови ОТГ про призначення цієї особи на посаду, датою внесення запису є дата видання розпорядження.

Засвідчувати цей запис підписом відповідальної за кадрову роботу посадової особи ради ОТГ і печаткою ради ОТГ не потрібно – це буде здійснюватися при звільненні працівника.

Запитання 14: Як бути з працевлаштуванням працівників комунальних підприємств, установ та організацій, які знаходилися в управлінні місцевих рад, що припинилися у зв'язку з об'єднанням? Чи треба їх звільняти та приймати заново на посади?

Відповідь: Ні.

По відношенню до комунальних установ, засновником яких була рада, що припинилася, відбувається зміна власника – тепер це комунальне підприємство (установа, організація) належить мешканцям усієї об'єднаної громади, а функції особи, уповноваженої власником, по відношенню до працівників цих об'єктів комунальної власності виконує рада ОТГ.

Відповідно до ч. 4 ст. 36 КЗпП у разі зміни власника підприємства, а також у разі його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) дія трудового договору працівника продовжується. Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40 КЗпП).

Запитання 15: До моменту об'єднання трудові книжки керівників комунальних закладів (шкіл, дитсадків тощо) зберігалися у профільних відділах РДА. Тепер ці комунальні заклади передаються у власність ОТГ і будуть фінансуватись за рахунок відповідного місцевого бюджету. Що робити із контрактами та трудовими книжками цих посадових осіб?

Відповідь. Трудові книжки передаються за актами до уповноваженого підрозділу ОМС ОТГ. Більше для керівників у кадрових питаннях нічого не змінюється до моменту, поки рада не прийме рішення змінити умови управління відповідним закладом, що потягне за собою зміну умов контракту.

Розділ 3. Запитання у сфері бюджетного процесу та бухгалтерського обліку, які постають перед ОМС ОТГ

Запитання 1: Чули, що на період з дня набрання чинності рішеннями про об'єднання територіальних громад до формування органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади відчуження, передача в оренду (користування), заставу (іпотеку), лізинг, концесію, оперативне управління об'єктів комунальної власності територіальних громад, що об'єдналися, забороняється. Як же бути? Як наповнювати місцеві бюджети цим видом доходу?

Відповідь: Так, дійсно, ст.8 редакції Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII, що діяла до 25.12.2015 р. було передбачено, що у період з дня набрання чинності рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради про утворення об'єднаної територіальної громади до формування органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади відчуження, передача в оренду (користування), заставу (іпотеку), лізинг, концесію, оперативне управління об'єктів комунальної власності територіальних громад, що об'єдналися, забороняється.

При цьому така заборона стосувалася лише нових угод. Угоди ж, які були укладені і діяли до дня набрання чинності рішеннями про добровільне об'єднання, діяли і в період об'єднання громад.

Таким чином, такі доходи залишались у місцевих бюджетах у тих же обсягах, що і до об'єднання. Також, згідно із ч.9 ст. 8 цього Закону бюджети територіальних громад, що об'єдналися, виконувались **окремо** до закінчення бюджетного періоду з урахуванням особливостей, встановлених цією частиною.

Запитання 2: Які статті доходу передбачаються для об'єднаних територіальних громад? Які основні податки та збори будуть бюджетоутворюючими для сільських рад об'єднаних територіальних громад? Об'єднані громади будуть мати більші надходження до бюджету, але ж із чого саме буде формуватися дохідна частина бюджету об'єднаних громад?

Відповідь: Відповідь на ці запитання є досить об'ємною, тому радимо звернутися до роз'яснень експертів на сайті: <http://decentralization.gov.ua/legalhelp>, підбірка «Правова допомога для ОТГ», частина 2 «[Зразки документів, пов'язаних з бюджетним процесом](#)».

Запитання 3: Як будуть фінансуватися школи з 01 січня 2016 року, які увійдуть в об'єднану громаду?

Відповідь: До бюджету об'єднаної громади буде надходити із державного бюджету освітня субвенція. Саме за рахунок цієї субвенції будуть фінансуватися поточні видатки на середню освіту.

Крім того з бюджету об'єднаної територіальної громади можуть виділятися кошти понад розміри субвенції на фінансувати закладів освіти.

Запитання 4: На які видатки можна спрямовувати медичну субвенцію, яка надійшла до об'єднаної територіальної громади?

Відповідь: Відповідно до ч.1 ст. 103⁴ БКУ медична субвенція спрямовується на видатки місцевих бюджетів, передбачені у п. 3 ч. 1 ст. 89 та п. 3 ч. 1 ст. 90 цього Кодексу, і використовується закладами охорони здоров'я **на оплату поточних видатків.**

Зазначимо: у п. 3 ч. 1 ст. 89 БКУ передбачені видатки на охорону здоров'я, а саме:

а) первинну медико-санітарну, амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (лікарні широкого профілю, спеціалізовані медико-санітарні частини, пологові будинки, поліклініки і амбулаторії, загальні стоматологічні поліклініки, а також дільничні лікарні, медичні амбулаторії, фельдшерсько-акушерські та фельдшерські пункти, центри первинної медичної (медико-санітарної) допомоги);

б) програми медико-санітарної освіти (міські та районні центри здоров'я і заходи з санітарної освіти);

в) інші державні програми медичної та санітарної допомоги (територіальні медичні об'єднання, центри медичної статистики, автопідприємства санітарного транспорту, інші програми і заходи).

У п. 3 ч. 1 ст. 90 БКУ передбачені видатки на охорону здоров'я, а саме:

а) консультативну амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (лікарні республіканського АР Крим та обласного значення, центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, станції екстреної (швидкої) медичної допомоги);

б) спеціалізовану амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (спеціалізовані лікарні, поліклініки, включаючи стоматологічні, центри, диспансери, госпіталі для ветеранів війни, будинки дитини, станції переливання крові);

в) санаторно-курортну допомогу (санаторії для хворих на туберкульоз, санаторії для дітей та підлітків, санаторії медичної реабілітації);

г) інші державні програми медичної та санітарної допомоги (медико-соціальні експертні комісії, бюро судмедекспертизи, центри медичної статистики, територіальні медичні об'єднання, автопідприємства санітарного транспорту, бази спецмедпостачання, центри здоров'я і заходи санітарної освіти, регіональні заходи з реалізації державних програм, інші програми і заходи).

Слід зазначити, що з урахуванням внесених нещодавно до БКУ змін, у разі забезпечення у повному обсязі потреби у поточних видатках на бюджетний період за рахунок зазначеної субвенції та за умови відсутності простроченої бюджетної заборгованості за захищеними видатками закладів охорони здоров'я цю субвенцію **дозволено спрямовувати і на капітальні видатки.**

Також зазначена субвенція може спрямовуватися на здійснення заходів з оптимізації мережі закладів охорони здоров'я.

Запитання 5: Нашій об'єднаній громаді було надано медичну субвенцію в розмірі відповідно до населення, яке проживає на території громади. На нашій території до об'єднання функціонували ФАПи та центр первинної медико-санітарної допомоги, який обслуговує весь район. Для фінансування цих закладів необхідна їх передача у власність об'єднаної громади, що і викликало низку запитань.

Як реалізувати дану субвенцію в межах своїх повноважень?

Чи необхідно тимчасово делегувати повноваження районній раді з питань фінансування даних медичних закладів до моменту їх передачі до об'єднаної громади?

Відповідь: Перелік видатків, які здійснюються з бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, визначено ст. 71, 89 та 91 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (далі - БКУ).

Розподіл медичної субвенції між місцевими бюджетами здійснено за формулою, затвердженою постановою КМУ «Про затвердження формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» від 19.08.2015 р. № 618. При цьому, обсяг субвенції визначено з урахуванням фінансового нормативу бюджетної забезпеченості медичної субвенції, який є однаковим як для бюджетів міст обласного значення, району, так і бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Отже, за рахунок коштів медичної субвенції повинні фінансуватися усі видатки із надання послуг жителям об'єднаної громади, визначені *ст. 89 БКУ*. При цьому, слід враховувати наступне.

Якщо центр первинної медико-санітарної допомоги (чи будь-яка інша медична установа) буде передано на фінансування з бюджету об'єднаної територіальної громади та продовжуватиме надавати послуги жителям інших громад, то з районного бюджету передається частина медичної субвенції бюджету громади для оплати послуг, наданих жителям інших громад.

Якщо заклад і надалі фінансуватиметься з районного бюджету і надаватиме послуги жителям об'єднаної громади, то в бюджеті такої громади необхідно передбачити міжбюджетний трансферт районному бюджету.

Якщо ж послуги будуть надаватися виключно жителям об'єднаної територіальної громади – така громада повинна забезпечити його фінансування.

Також в бюджеті громади необхідно передбачити трансферт районному бюджету для оплати послуг, що будуть надаватися жителям громади в закладах охорони здоров'я, які фінансуються з районного бюджету.

Механізм передачі коштів між місцевими бюджетами на здійснення видатків місцевих бюджетів врегульовано *ст. 93 та 101 БКУ*.

На період передачі відповідних закладів із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст у власність об'єднаних територіальних громад делегування повноваження районній раді з питань їх фінансування є недоцільним, оскільки відповідно до розмежування видатків між бюджетами, визначеного *БКУ*, вони фінансуються з бюджету громади. Водночас необхідно вжити заходів щодо здійснення передачі у найкоротші терміни.

Запитання 6: Який фінансовий орган - районне чи обласне фінансове управління має обслуговувати об'єднані територіальні громади?

Відповідь: Відповідно до *п. 36 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI* (далі - *БКУ*) **місцевий фінансовий орган** - це установа, що відповідно до законодавства України здійснює функції з складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету.

Місцеві бюджети є **самостійними** (*п. 3 ч. 1 ст. 7 БКУ*).

Отже, ні фінансове управління районної державної адміністрації, ні Департамент фінансів обласної державної адміністрації не може здійснювати обслуговування бюджету об'єднаної територіальної громади.

Відповідно до *ст. 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.97 р. № 280/97-ВР* виконавчими органами сільських, селищних, міських рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління чи інші створювані радами виконавчі органи.

Отже, у складі виконавчого органу об'єднаної територіальної громади створюється підрозділ, який і виконуватиме **функції місцевого фінансового органу**.

У разі, якщо такий орган не створено згідно із законом, то виконання функцій місцевого фінансового органу забезпечує сільський, селищний, міський (міста районного значення) голова (*п. 36 ч. 1 ст. 2 БКУ*).

Також відмітимо, що відповідно до *ст. 115 БКУ* до **повноважень обласної державної адміністрації** належить здійснення контролю за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ та інших документів, які використовуються у бюджетному процесі, щодо бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Запитання 7: Як будуть формуватися бюджети «нереформованих» сільських та селищних рад?

Відповідь: Бюджети таких рад формуються і формуватимуться згідно вимог *Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI* (далі - БКУ).

Так, склад доходів загального фонду сільських та селищних бюджетів визначено у *ст. 69 БКУ*. Склад доходів спеціального фонду таких бюджетів наведено у *ст. 69¹ БКУ*.

Запитання 8: Чому виключені всі видатки, які можуть здійснюватися з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення, навіть на утримання органів місцевого самоврядування?

Відповідь: Змінами, внесеними до БКУ Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 24.12.2015 р. № 914-VIII виключено *ст. 88 БКУ*, оскільки в рамках реалізації реформи міжбюджетних відносин з бюджетів сіл, селищ та міст районного значення не фінансуються видатки, які визначені функціями держави і передані на виконання органам місцевого самоврядування.

Видатки ж на утримання органів місцевого самоврядування здійснюються з усіх місцевих бюджетів. Це передбачено п. 2 ч. 1 *ст. 91 БКУ*.

Запитання 9: У випадку не прийняття бюджету своєчасно до ОТГ не може бути застосована 1/12 оскільки ОТГ не мало свого бюджету. Що робити?

Відповідь: Якщо до початку нового бюджетного періоду не прийнято рішення про бюджет об'єднаної територіальної громади, що утворюється згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, виконавчий орган місцевої ради має право здійснювати витрати місцевого бюджету на цілі, визначені у проекті рішення про місцевий бюджет на плановий бюджетний період, схваленому виконавчим органом місцевої ради та поданому на розгляд місцевої ради.

При цьому щомісячні бюджетні асигнування місцевого бюджету сумарно не можуть перевищувати 1/12 обсягу бюджетних призначень, передбачених проектом рішення про бюджет на плановий бюджетний період з урахуванням міжбюджетних трансфертів, які визначені законом про Державний бюджет України на плановий бюджетний період (у разі несвоєчасного набрання чинності таким законом - проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабміном та поданим до Верховної ради України). Це чітко прописано у ч. 1 *ст. 79 БКУ*.

Запитання 10: Одним з кроків з проведення реорганізації юридичної особи – сільської ради шляхом приєднання її до ради об'єднаної територіальної громади є передача майна та зобов'язань. Хто повинен підписати та затвердити передавальний акт? За якою формою його складати?

Відповідь: Відповідно до ч. 3 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.

У ст. 104 Цивільного кодексу України також зазначено, що у разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Відповідно до ст. 107 Цивільного кодексу України після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія з реорганізації складає передавальний акт. Цей акт затверджується учасниками юридичної особи або органом, який прийняв рішення про її припинення, крім випадків, встановлених законом.

Оскільки рішення про припинення юридичної особи приймала рада об'єднаної територіальної громади, то й затверджувати такий акт повинна саме вона.

Щодо підписання акту, то це повинні здійснити члени комісії з реорганізації, які виступають з боку сторони, що передає майно та зобов'язання ради, яка реорганізується, та члени комісії з

приймання, створеної розпорядженням голови ради об'єднаної територіальної громади з числа її працівників (в состав комісії обов'язково повинен входити представник бухгалтерської служби ради об'єднаної територіальної громади (головний бухгалтер)). Остання обов'язково повинна перевірити **фактичну наявність** майна, яке приймається на баланс ради об'єднаної територіальної громади.

Передавальний акт тісно пов'язаний з бухгалтерським обліком. З одного боку, дані бухгалтерського обліку є основою для формування передавального акту. З іншого - вони використовуються при уточненні сум активів, зобов'язань і капіталу правонаступника при інвентаризації.

Форму та зміст передавального акту чинним законодавством не затверджено.

Його можна оформити у вигляді звичайного бухгалтерського балансу та прикласти розшифрування по кожній з його строк. У якості розшифрувань можна використати інвентаризаційні відомості або ж згрупувати дані щодо матеріальних цінностей, заборгованостей тощо, які передаються, у відповідних таблицях. При цьому таблиці зручно зробити та заповнювати у програмі Excel.

Зразок цього документу з усіма додатками можна скачати на сайті: <http://decentralization.gov.ua/legalhelp>, підбірка «Правова допомога для ОТГ», частина 2 «[Зразки документів, пов'язаних з бюджетним процесом](#)».

Є й інший варіант: відмовитися від бланку балансу, а просто перелічити усі види активів та пасивів (основні засоби, МНМА, запаси, дебіторську та кредиторську заборгованість тощо) та зазначити їх вартість. А в окремих додатках навести списки об'єктів, дебіторів, кредиторів, тощо з деталізованою інформацією щодо кожного об'єкту, що передається та щодо кожного дебітора та кредитора.

Розшифровка у додатках має бути повною, тому що на підставі цих даних бухгалтер ради об'єднаної територіальної громади має відобразити надходження переданих матеріальних цінностей та зобов'язань.

Запитання 11: Якими бухгалтерськими проведеннями слід відобразити операції з приймання-передачі майна та зобов'язань рад, які реорганізуються до ради об'єднаної територіальної громади?

Відповідь: Відображення у бухгалтерському обліку бюджетних установ операцій з приймання-передачі майна та зобов'язань здійснюється згідно з Типовою кореспонденцією субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями бюджетних установ, наведеною у додатку 2 до Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 р. № 611.

Слід зазначити, що відповідно до п. 6 цього Плану рахунків бюджетні установи у разі потреби можуть застосовувати кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями, що не передбачена Типовою кореспонденцією субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями бюджетних установ, із збереженням єдиних методологічних засад, визначених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі та іншими нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку в державному секторі, яка визначається у розпорядчому документі про облікову політику.

Тож, з урахуванням вищезазначеного наведемо типові проведення щодо операцій по переданню матеріальних цінностей та зобов'язань **для ради, яка реорганізується**:

з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція субрахунків	
		Дебет	Кредит
1	Передано необоротні активи		
	Первісна вартість	401	101-122
	Знос (амортизація)	131-133	401
2	Передано капітальні інвестиції	402	141-143
3	Передано малоцінні та швидкозношувані предмети, що не були передані в експлуатацію	411	221, 222
4	Передано запаси	431 (432)	261, 201-205, 211 - 218, 231 - 236, 238, 239
5	Передано бланки суворої звітності	431 (432)	331
	Одночасно списано з позабалансового обліку	-	08
6	Передано суму дебіторської заборгованості	431 (432)	362, 363, 364, 674
7	Передано списану дебіторську заборгованість та невідшкодовані нестачі	-	07
8	Передано суму кредиторської заборгованості	631, 641, 642, 651, 661, 666, 668, 669, 671, 674, 675	431 (32)

У бухгалтерському обліку **ради - правонаступника** операції по прийняттю матеріальних цінностей та зобов'язань відображаються у зворотному порядку:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція субрахунків	
		Дебет	Кредит
1	Прийнято необоротні активи		
	Первісна вартість	101-122	401
	Знос (амортизація)	401	131-133
2	Прийнято капітальні інвестиції	141-143	402
3	Прийнято малоцінні та швидкозношувані предмети, що не були передані в експлуатацію	221, 222	411
4	Прийнято запаси	261, 201-205, 211 - 218, 231 - 236, 238, 239	431 (432)
5	Прийнято бланки суворої звітності	331	431 (432)
	Одночасно зараховано на позабалансовий облік	08	-
6	Прийнято суму дебіторської заборгованості	362, 363, 364, 674	431 (432)
7	Прийнято списану дебіторську заборгованість та невідшкодовані нестачі	07	-
8	Прийнято суму кредиторської заборгованості	431 (432)	631, 641, 642, 651, 661, 666, 668, 669, 671, 674, 675

Рада об'єднаної територіальної громади, яка прийняла за актом передання матеріальні цінності, повинна організувати їх бухгалтерський та оперативний облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Зокрема, для обліку будинків, споруд, передавальних пристроїв, робочих силових машин і обладнання, автоматизованих ліній, транспортних засобів, вимірювальних приладів і регулюючих пристроїв, лабораторного обладнання, виробничого і господарського інвентаря та інших об'єктів основних засобів бухгалтерії ради об'єднаної територіальної громади на підставі даних акту передання на кожний прийнятий об'єкт слід оформити Інвентарну картку обліку основних засобів в бюджетних установах типової форми № ОЗ-6 (бюджет).

Для групового обліку однотипних об'єктів основних засобів, які мають одне і те ж призначення, однакову технічну характеристику і вартість слід оформити Інвентарні картки групового обліку основних засобів в бюджетних установах типової форми № ОЗ-9 (бюджет). У таких картках слід враховувати однотипні інструменти, столовий і кухонний інвентар, бібліотечні фонди, сценічно-постановочні засоби.

Оформлені належним чином інвентарні картки з метою контролю за їх зберіганням слід зареєструвати в Опису інвентарних карток з обліку основних засобів типової форми № ОЗ-10 (бюджет).

Прийняті цінності за місцями їх зберігання слід закріпити за матеріально-відповідальними особами.

Запитання 12: Рада об'єднаної територіальної громади за передавальним актом прийняла на баланс автомобілі, які були на балансі рад, що об'єдналися. Чи необхідно такі автомобілі знімати з обліку або якимось іншим чином переоформляти в територіальному органі з надання сервісних послуг МВС?

Відповідь: В випадку проведення реорганізації юридичних осіб – рад, які об'єдналися відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII, усе їх майно, права та обов'язки переходять до правонаступників – рад об'єднаних територіальних громад. Тобто фактично відбувається зміна власника майна.

Для відповіді на ваше запитання слід звернутися до Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів, затвердженого постановою КМУ від 07.09.98 р. N 1388 (у редакції постанови від 23.12.2009 р. N 1371).

У п. 33 цього документа зазначено: перереєстрація транспортних засобів проводиться у разі отримання свідоцтва про реєстрацію замість утраченого або не придатного для користування, зміни їх власників, місця стоянки, місцезнаходження або найменування власників - юридичних осіб, місця проживання або прізвища, імені чи по батькові фізичних осіб, які є власниками транспортних засобів, а також у разі зміни кольору, переобладнання транспортного засобу чи заміни кузова, інших складових частин, що мають ідентифікаційні номери.

Тобто **у разі зміни власника автомобіля**, що й відбувається у вашому випадку, проводиться його **перереєстрація**.

При перереєстрації транспортних засобів у разі зміни їх власників **зняття з обліку таких транспортних засобів не проводиться**.

Перереєстрація транспортних засобів, які передаються у зв'язку з реорганізацією юридичних осіб, проводиться на підставі актів приймання-передачі транспортних засобів, свідоцтва про реєстрацію, а також засвідчених у встановленому порядку копій рішень про реорганізацію.

Розділ 4: Запитання щодо інвентаризації майна органів місцевого самоврядування, що об'єднуються

Запитання 1: Яким чином та ким має формуватися інвентаризаційна комісія?

Відповідь: Інвентаризацію в установі, яка припиняється, має проводити комісія з реорганізації. Адже саме до комісії з реорганізації з моменту її призначення відповідно до ч. 4 ст. 105 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. № 435-IV (далі – ЦКУ) переходять всі повноваження щодо управління справами відповідної юридичної особи. конкретно.

На час проведення реорганізації органів місцевого самоврядування повноваження щодо забезпечення такого припинення здійснює новообраний сільський, селищний, міський голова. Це передбачено ч. 7 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII (далі – Закон про добровільне об'єднання громад). При цьому залежно від потреби ради ОТГ можуть самостійно вирішувати питання щодо кількості комісій з реорганізації (у кожній ТГ, що об'єдналася, чи однієї комісії для всіх ТГ) та їх персонального складу.

До складу комісії з реорганізації можуть входити представники як нової ради, так і тієї, що припиняється. Однак наявність у її складі представника бухгалтерської служби – **обов'язкова**.

Склад комісії з реорганізації має бути затверджений **рішенням про припинення діяльності** ради ОТГ на першій сесії. У цьому рішенні необхідно прописати повноваження щодо здійснення інвентаризації, які покладаються на комісію з реорганізації. Якщо у згаданому рішенні це питання не знайшло свого відображення, тоді слід оформити окреме розпорядження голови ради ОТГ про проведення інвентаризації активів і зобов'язань ОМС, що припиняються, відповідними комісіями з реорганізації.

Запитання 2: Якими є граничні строки проведення інвентаризації майна ОМС при реорганізації?

Відповідь: Конкретні строки проведення інвентаризації чинним законодавством не встановлено. З огляду на це, рекомендуємо проводити інвентаризацію **перед складанням передавального акта** – підсумкового документа за результатами діяльності комісії з реорганізації. Цей документ має обов'язково містити положення про правонаступництво, щодо всіх зобов'язань юридичної особи, що припиняється, а також стосовно її всіх боржників та кредиторів включаючи зобов'язання, які оспоруються. Це передбачено ч. 2 ст. 107 ЦКУ. Бажано, щоб передавальний акт було складено, а отже, і завершено інвентаризацію до закінчення поточного року.

Запитання 3: Чи потрібно проводити інвентаризацію майна комунальних підприємств, які підпорядковуються радам, у зв'язку з процесом об'єднання відповідних ТГ?

Відповідь: Інвентаризацію майна та зобов'язань з метою їх передачі в подальшому правонаступнику (раді ОТГ) слід проводити лише в ОМС, які припиняються (тобто **тільки у відповідних радах**). Так, відповідно до абз. 8 п. 7 розд. 1 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 (далі – Положення про інвентаризацію) у випадку реорганізації ОМС здійснюється **суцільна** інвентаризація. Тобто така перевірка має охоплювати **всі без винятку зобов'язання та активи** відповідної ради незалежно від їх місцезнаходження, у тому числі предмети, які передані у прокат, оренду або перебувають на реконструкції, модернізації, консервації, у ремонті, запасі або резерві незалежно від технічного стану. Натомість безпосередньо майно комунальних підприємств, підзвітних ОМС, що об'єдналися, не передається на баланс ради ОТГ. В таких підприємствах змінюється лише підпорядкування. Відтак, інвентаризація у комунальних підприємствах, які знаходяться у підпорядкуванні відповідних ОМС, має проводитися у загальному порядку, визначеному Положенням про інвентаризацію.

Запитання 4: Чи можливо прийняти на баланс безгосподарне майно, виявлене під час інвентаризації, в процесі реорганізації ОМС?

Відповідь: Прийняти на баланс раніше не враховане, безгосподарне майно, виявлене під час інвентаризації, не тільки можливо, але й **необхідно**. Зокрема, відповідно до п. 1.5 розд. III Положення про інвентаризацію, у разі виявлення об'єктів, що не знаходяться на обліку, а також об'єктів, дані про які відсутні в обліку, необхідно внести до інвентаризаційного опису відсутні відомості і технічні показники про такі об'єкти. Наприклад, про будівлі слід указати їх призначення, основні матеріали, з яких вони побудовані, об'єм (зовнішній чи внутрішній обмір), площа (загальна корисна площа), число поверхів, підвалів, напівпідвалів, рік побудови тощо.

Оцінка виявлених об'єктів проводиться **за справедливою вартістю** (п. 1.5 розд. III Положення про інвентаризацію). Залучати для цього професійного оцінювача **не обов'язково**. Така вимога чинним законодавством **не передбачена**. Тобто при оцінці лишків матеріальних цінностей комісія з реорганізації має виходити з припущення, скільки міг би коштувати аналогічний об'єкт із урахуванням ступеня його зносу і технічного стану на момент оприбуткування.

Результати оцінки повинні бути оформлені **актом оцінки** інвентаризаційної комісії установи довільної форми.

Водночас при оцінці земельних ділянок, будівель та споруд (у тому числі й недобудованих), а також транспортних засобів, виявлених як лишки при інвентаризації, вважаємо за доцільне все ж таки звертатися до суб'єкта оціночної діяльності. Тоді як для достовірної оцінки складних приладів та обладнання (у тому числі обчислювальної техніки) достатньо експертного висновку спеціалізованої організації з ремонту та сервісного обслуговування відповідної техніки.

Запитання 5: Який порядок оцінки нестач матеріальних цінностей, виявлених під час інвентаризації? Чи потрібно для визначення розміру збитку від нестач залучати незалежного оцінювача?

Відповідь: Механізм визначення розміру збитків установлено *Порядком визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.96 р. № 116*. Відповідно до п. 2 цього Порядку розмір збитків від нестач визначають шляхом проведення **незалежної оцінки** відповідно до національних стандартів. Якщо ж було завдано майнової шкоди державі, територіальній громаді або суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, то слід керуватися нормами *Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891* (далі – *Методика оцінки майна*).

Таким чином, для визначення розміру збитків від нестачі, псування, розкрадання майна доведеться **звернутися до суб'єкта оціночної діяльності** для проведення незалежної оцінки. Причому у разі, коли замовником проведення такої оцінки є ОМС, виконавець обирається **на конкурсних засадах** в порядку, що встановлюється Фондом державного майна (п. 104 *Методики оцінки майна*).

Оцінка збитків має бути проведена на дату добровільного відшкодування збитків, або на день подання позову до суду. Це передбачено ч. 3 ст. 225 *Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. № 436-VI*.

Розділ 4: Запитання щодо інвентаризації майна органів місцевого самоврядування, що об'єднуються

Запитання 1: Яким чином та ким має формуватися інвентаризаційна комісія?

Відповідь: Інвентаризацію в установі, яка припиняється, має проводити комісія з реорганізації. Адже саме до комісії з реорганізації з моменту її призначення відповідно до ч. 4 ст. 105 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. № 435-IV (далі – ЦКУ) переходять всі повноваження щодо управління справами відповідної юридичної особи. конкретно.

На час проведення реорганізації органів місцевого самоврядування повноваження щодо забезпечення такого припинення здійснює новообраний сільський, селищний, міський голова. Це передбачено ч. 7 ст. 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII (далі – Закон про добровільне об'єднання громад). При цьому залежно від потреби ради ОТГ можуть самостійно вирішувати питання щодо кількості комісій з реорганізації (у кожній ТГ, що об'єдналася, чи однієї комісії для всіх ТГ) та їх персонального складу.

До складу комісії з реорганізації можуть входити представники як нової ради, так і тієї, що припиняється. Однак наявність у її складі представника бухгалтерської служби – **обов'язкова**.

Склад комісії з реорганізації має бути затверджений **рішенням про припинення діяльності** ради ОТГ на першій сесії. У цьому рішенні необхідно прописати повноваження щодо здійснення інвентаризації, які покладаються на комісію з реорганізації. Якщо у згаданому рішенні це питання не знайшло свого відображення, тоді слід оформити окреме розпорядження голови ради ОТГ про проведення інвентаризації активів і зобов'язань ОМС, що припиняються, відповідними комісіями з реорганізації.

Запитання 2: Якими є граничні строки проведення інвентаризації майна ОМС при реорганізації?

Відповідь: Конкретні строки проведення інвентаризації чинним законодавством не встановлено. З огляду на це, рекомендуємо проводити інвентаризацію **перед складанням передавального акта** – підсумкового документа за результатами діяльності комісії з реорганізації. Цей документ має обов'язково містити положення про правонаступництво, щодо всіх зобов'язань юридичної особи, що припиняється, а також стосовно її всіх боржників та кредиторів включаючи зобов'язання, які оспорується. Це передбачено ч. 2 ст. 107 ЦКУ. Бажано, щоб передавальний акт було складено, а отже, і завершено інвентаризацію до закінчення поточного року.

Запитання 3: Чи потрібно проводити інвентаризацію майна комунальних підприємств, які підпорядковуються радам, у зв'язку з процесом об'єднання відповідних ТГ?

Відповідь: Інвентаризацію майна та зобов'язань з метою їх передачі в подальшому правонаступнику (раді ОТГ) слід проводити лише в ОМС, які припиняються (тобто **тільки у відповідних радах**). Так, відповідно до абз. 8 п. 7 розд. I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 (далі – Положення про інвентаризацію) у випадку реорганізації ОМС здійснюється **суцільна** інвентаризація. Тобто така перевірка має охоплювати **всі без винятку зобов'язання та активи** відповідної ради незалежно від їх місцезнаходження, у тому числі предмети, які передані у прокат, оренду або перебувають на реконструкції, модернізації, консервації, у ремонті, запасі або резерві незалежно від технічного стану. Натомість безпосередньо майно комунальних підприємств, підзвітних ОМС, що об'єдналися, не передається на баланс ради ОТГ. В таких підприємствах змінюється лише підпорядкування. Відтак інвентаризація у комунальних підприємствах, які знаходяться у підпорядкуванні відповідних ОМС, має проводитися у загальному порядку, визначеному Положенням про інвентаризацію.

Запитання 4: Чи можливо прийняти на баланс безгосподарне майно, виявлене під час інвентаризації, в процесі реорганізації ОМС?

Відповідь: Прийняти на баланс раніше не враховане, безгосподарне майно, виявлене під час інвентаризації, не тільки можливо, але й **необхідно**. Зокрема, відповідно до п. 1.5 розд. III Положення про інвентаризацію, у разі виявлення об'єктів, що не знаходяться на обліку, а також об'єктів, дані про які відсутні в обліку, необхідно внести до інвентаризаційного опису відсутні відомості і технічні показники про такі об'єкти. Наприклад, про будівлі слід указати їх призначення, основні матеріали, з яких вони побудовані, об'єм (зовнішній чи внутрішній обмір), площа (загальна корисна площа), число поверхів, підвалів, напівпідвалів, рік побудови тощо.

Оцінка виявлених об'єктів проводиться **за справедливою вартістю** (п. 1.5 розд. III Положення про інвентаризацію). Залучати для цього професійного оцінювача **не обов'язково**. Така вимога чинним законодавством **не передбачена**. Тобто при оцінці лишків матеріальних цінностей комісія з реорганізації має виходити з припущення, скільки міг би коштувати аналогічний об'єкт із урахуванням ступеня його зносу і технічного стану на момент оприбуткування.

Результати оцінки повинні бути оформлені **актом оцінки** інвентаризаційної комісії установи довільної форми.

Водночас при оцінці земельних ділянок, будівель та споруд (у тому числі й недобудованих), а також транспортних засобів, виявлених як лишки при інвентаризації, вважаємо за доцільне все ж таки звертатися до суб'єкта оціночної діяльності. Тоді як для достовірної оцінки складних приладів та обладнання (у тому числі обчислювальної техніки) достатньо експертного висновку спеціалізованої організації з ремонту та сервісного обслуговування відповідної техніки.

Запитання 5: Який порядок оцінки нестач матеріальних цінностей, виявлених під час інвентаризації? Чи потрібно для визначення розміру збитку від нестач залучати незалежного оцінювача?

Відповідь: Механізм визначення розміру збитків установлено *Порядком визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.96 р. № 116*. Відповідно до п. 2 цього Порядку розмір збитків від нестач визначають шляхом проведення **незалежної оцінки** відповідно до національних стандартів. Якщо ж було завдано майнової шкоди державі, територіальній громаді або суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, то слід керуватися нормами *Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891* (далі – *Методика оцінки майна*).

Таким чином, для визначення розміру збитків від нестачі, псування, розкрадання майна доведеться **звернутися до суб'єкта оціночної діяльності** для проведення незалежної оцінки. Причому у разі, коли замовником проведення такої оцінки є ОМС, виконавець обирається **на конкурсних засадах** в порядку, що встановлюється Фондом державного майна (п. 104 *Методики оцінки майна*).

Оцінка збитків має бути проведена на дату добровільного відшкодування збитків, або на день подання позову до суду. Це передбачено ч. 3 ст. 225 *Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. № 436-VI*.

Розділ 5. Запитання, пов'язані із здійсненням процедур державних закупівель у ОМС ОТГ та підпорядкованих їм підприємствах, установах, організаціях

Запитання 1: В Законі № 1197 передбачені вартісні обмеження для проведення процедур закупівель товарів та послуг – 200 тис. грн. Чи необхідно включати до цієї вартості суми ПДВ?

Відповідь: Так, Закон № 1197 застосовується до всіх замовників та закупівель товарів, робіт та послуг за умови, що вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт - 1 мільйон 500 тисяч гривень.

При цьому Закон встановлює вартість закупівлі товарів, робіт і послуг в цілому, тобто вартістю закупівлі є сума з урахуванням податків та обов'язкових платежів, яку фактично планує витратити замовник.

Таким чином вартісна межа включає суму ПДВ, тобто 200 тис. грн. - це очікувана вартість предмету закупівлі з урахування ПДВ

Запитання 2: Ми склали річний план закупівель на 2016 рік. Підкажіть, чи необхідно його оприлюднювати та подавати органам Держказначейства?

Відповідь: Діючою редакцією ст. 4 Закону № 1197 передбачено, що річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом 5 робочих днів з дня затвердження річного плану або змін до нього.

Тому розпорядники бюджетних коштів зобов'язані оприлюднити річний план закупівель на веб-портал «Державні закупівлі». Нині Закон № 1197 не вимагає від замовників надсилати річний план до органів Казначейства.

Запитання 3: Річна сума кошторисних призначень 158 тис. грн. Чи потрібно складати додаток до річного плану закупівель?

Відповідь: У вашому випадку очікувана вартість предмета закупівлі без урахування ПДВ є меншою сум, зазначених у статті 2 Закону № 1197. У разі якщо замовником не утворюється комітет з конкурсних торгів, то достатньо буде скласти лише реєстр таких закупівель у довільній формі за підписом уповноваженої особи замовника.

Запитання 4: У цьому році орієнтовна вартість закупівлі природного газу більше 200 тис. грн. Розуміємо, що ми потрапляємо під тендер. Підкажіть, за якою процедурою закупівель правильно провести закупівлю: відкриті торги чи переговорна процедура? Та як бути з закупівлею послуг з розподілу природного газу, орієнтовна вартість менше 200 тис. грн.?

Відповідь: Закупівля природного газу у ліцензованих постачальників природного газу може здійснюватись замовниками як шляхом проведення конкурсних торгів, так і шляхом проведення переговорної закупівлі, а закупівля послуг з розподілу природного газу у оператора газорозподільної системи - шляхом застосування переговорної процедури закупівлі.

Оскільки сума по розподілу природного газу менше 200 тис. грн., то на такі послуги установа не проводить процедуру закупівлі, а укладає прямий договір та зазначає таку суму в додатку до річного плану закупівель.

Додамо, що питання закупівлі природного газу та послуг з його розподілу у цьому році досить непросте. Тому пропонуємо уважно почитати з цього питання листи Мінекономрозвитку від 16.07.2015 р. N 3302-05/23226-06 "Щодо закупівлі природного газу" та від 01.12.2015 р. № 3302-05/40083-06.

Запитання 5: Якщо установою невчасно було оприлюднено звіт про виконання договору, що це за собою тягне? Хто слідкує за дотриманням таких термінів?

Відповідь: Відповідальність за порушення законодавства у сфері держзакупівель передбачена ст. 164¹⁴ КУпАП.

Питання безоплатного подання замовником для оприлюднення на веб-порталі інформації про закупівлю та строки оприлюднення, зокрема, звіту про виконання договору перевіряє Держфінінспекція.

При перевірці вони керуються Методичними рекомендаціями з проведення перевірок державних закупівель Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами, затвердженими наказом Державної фінансової інспекції України 02 грудня 2013 року N 285 (у редакції наказу Державної фінансової інспекції України від 13 травня 2015 року N 101).

Запитання 6: Новостворене Управління з питань охорони здоров'я нашої ОТГ зареєстроване як самостійний виконавчий орган (окрема юридична особа). Як створити тендерний комітет, якщо у штаті установи тільки дві посадові особи?

Відповідь: До складу комітету з конкурсних торгів повинно входити не менше п'яти осіб. Про це зазначено в ч. 2 ст. 11 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10 квітня 2014 року N 1197-VII.

У разі якщо кількість службових (посадових) осіб у штатній чисельності працівників замовника є меншою, ніж п'ять осіб, до складу комітету з конкурсних торгів мають входити всі службові (посадові) особи замовника.

Тож у разі, якщо у замовника лише 2 посадові особи, іншими членами комітету можуть бути будь-хто з числа працівників установи. І хоча такі працівники не є посадовими (службовими) особами, але в будь-якому випадку це повинні бути саме **працівники замовника, а не сторонні особи**.

Також майте на увазі: до складу комітету з конкурсних торгів **не можуть входити** посадові особи та представники учасників, члени їх сімей, а також народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим та депутати міської, районної у місті, районної, обласної ради. Така заборона чітко передбачена в ч. 2 ст. 11 Закону № 1197.

З цього питання є роз'яснення Мінкокономрозвитку від 29.12.2015 р. № 3302-44010-07-1. Ось висновок з цього документу: «**Таким чином, до складу комітету з конкурсних торгів входять працівники замовника, які знаходяться у його штатній чисельності працівників**». Роз'яснення можна знайти за посиланням: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?l...oziasnen33>

DESPRO